

CENTRUM SZKOLENIA WOJSK INŻYNIERYJNYCH I CHEMICZNYCH DLA WP ORAZ JEGO LOGISTYKI W LATACH 2010–2012

W styczniu 2009 roku powstało we Wrocławiu Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych, zwane dalej *Centrum*. Utworzono je w wyniku reorganizacji szkolnictwa wojskowego i dostosowywania jego struktury do potrzeb wynikających z profesjonalizacji WP. *Centrum* funkcjonuje na podstawie dokumentów prawnych określających jego status i dziedziny działalności, tryb pracy i procedury realizacji głównych przedsięwzięć, w tym: Decyzji Nr PF-54/Org./SSG/ZOiU-P1 ministra Obrony Narodowej (ON) z 20.08.2008 r. w sprawie sformowania Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych we Wrocławiu; Rozkazu Dowódcy Wojsk Lądowych (WL) Nr PF-33/Org. z 5.09.2008 r. w sprawie sformowania Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych we Wrocławiu; Decyzji Nr 420/MON ministra ON z 12.09.2008 r. w sprawie wprowadzenia w Siłach Zbrojnych (SZ) Rzeczypospolitej Polskiej (RP) systemu doskonalenia zawodowego żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 18, poz. 241, z późn. zm.).

Centrum, jest jednostką WL przeznaczoną do szkolenia i prowadzenia kursów specjalistycznych oficerów i młodszych specjalistów w korpusach osobowych inżynierii wojskowej i Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia (OPBMR). Do głównych zadań realizowanych przez *Centrum* w czasie pokoju należy:

- 1) Planowanie i realizacja procesu szkolenia zgodnie z głównym zadaniem szkoleniowym otrzymanym od Dowódcy Wojsk Lądowych (DWL), w celu przygotowania *Centrum* do wykonania zadań zgodnie z przeznaczeniem, w tym: kursowe szkolenie specjalistyczne zgodnie z przydziałami na stanowiska służbowe w jednostkach wojskowych (JW); przygotowanie specjalistyczne szeregowych zawodowych do służby w JW; kształcenie żołnierzy zawodowych na kursach specjalistycznych, doskonalenia zawodowego i szkolenia rezerw na potrzeby JW; szkolenie specjalistyczne podchorążych uczelni wojskowych, absolwentów szkół wyższych (kandydatów na oficerów) oraz kadetów Szkół Podoficerskich; kursowe szkolenie rezerw osobowych, kandydatów na podchorążych rezerwy

* Ppłk mgr inż. Tomasz Włodarczyk jest Szefem Wydziału Dydaktycznego Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych we Wrocławiu.

- i pozostałych rezerw osobowych określonych w planach Dowództw Rodzajów Sił Zbrojnych;
- 2) Utrzymanie stałej gotowości bojowej i mobilizacyjnej zapewniającej osiągnięcie gotowości do podjęcia działań;
 - 3) Opracowanie i utrzymywanie w ciągłej aktualności planu osiągnięcia gotowości do podjęcia działań przez *Centrum*;
 - 4) Planowanie i organizowanie szkolenia rezerw osobowych, pokojowego i mobilizacyjnego uzupełniania *Centrum*;
 - 5) Współpraca z terenowymi organami administracji wojskowej w zakresie doboru wyszkolonych rezerw osobowych na mobilizacyjne uzupełnienie *Centrum*, jak również doboru środków transportowych i maszyn z gospodarki narodowej;
 - 6) Zabezpieczenie procesu kształcenia i szkolenia w pomoce dydaktyczne;
 - 7) Współdziałanie z placówkami szkolnictwa wojskowego oraz jednostkami wojskowymi w zakresie planowania, organizowania i realizacji szkolenia;
 - 8) Organizowanie działalności szkoleniowo-metodycznej;
 - 9) Przygotowanie i utrzymanie w ciągłej sprawności systemu dowodzenia i łączności *Centrum* oraz realizowanie przedsięwzięć zapewniających mu bezpieczeństwo;
 - 10) Współuczestniczenie w organizowaniu przedsięwzięć związanych z udziałem pododdziałów (oddziałów) wojskowych w reagowaniu kryzysowym oraz w razie wystąpienia klęsk żywiołowych – we współdziałaniu z Żandarmerią Wojskową, z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej, Policją oraz organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego;
 - 11) Realizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną informacji niejawnych oraz – we współpracy z 2. Wojskowym Oddziałem Gospodarczym (2. WOG) – ochroną i obroną obiektów wojskowych przydzielonych *Centrum*;
 - 12) Prowadzenie w *Centrum* działalności w zakresie „Wdrażania i upowszechniania doświadczeń” (*Lessons Learned*), z wykorzystaniem doświadczeń własnych oraz komórki zbierania i upowszechniania doświadczeń Dowództwa Wojsk Lądowych;
 - 13) Realizowanie przedsięwzięć w zakresie przygotowania *Centrum* jako obiektu weryfikacji (OWer) do przyjmowania zagranicznych Zespołów Inspekcyjnych wykonujących inspekcję zgodnie z *Traktatem CFE*, inspekcje rejonu wskazanego i wizytę oceniającą według *Dokumentu Wiedeńskiego 99*;
 - 14) Realizacja współpracy cywilno-wojskowej w rejonie odpowiedzialności, zgodnie z powierzonym zakresem kompetencji;
 - 15) Opracowywanie propozycji perspektywicznych i bieżących planów rozwoju *Centrum*;

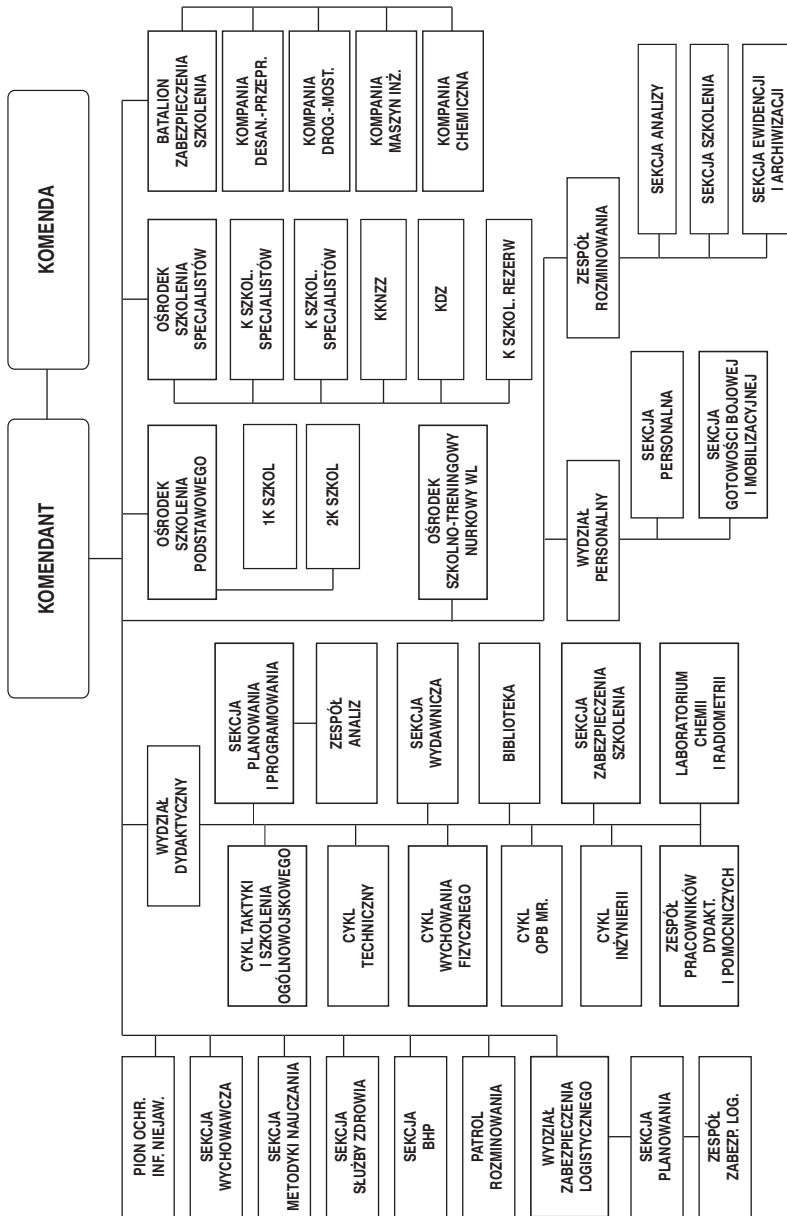
- 16) Realizowanie procesu wychowania, a także kształtowanie i umacnianie morale oraz dyscypliny żołnierzy i pracowników wojska *Centrum*;
- 17) Utrzymywanie we właściwym stanie – we współpracy z 2. WOG – obiektów szkoleniowych oraz pozostałej infrastruktury *Centrum* niezbędnej do realizacji zadań szkoleniowych i zabezpieczenia jego funkcjonowania;
- 18) Utrzymywanie zdolności logistycznej *Centrum* – we współpracy z 2. WOG – do zabezpieczenia realizacji zadań zgodnych z jego przeznaczeniem;
- 19) Współpraca z organami wojskowymi, administracji publicznej oraz organizacjami społecznymi w zakresie spraw mających wpływ na funkcjonowanie *Centrum*;
- 20) Zabezpieczenie przedsięwzięć działalności szkoleniowo-metodycznej na potrzeby Wojsk Inżynieryjnych i Wojsk Chemicznych;
- 21) Współuczestnictwo w aktualizacji instrukcji, regulaminów i podręczników normujących zasady działania oraz użycia Wojsk Inżynieryjnych i Wojsk Chemicznych;
- 22) Realizowanie – na potrzeby *Centrum* – działalności wydawniczej w zakresie fachowych wydawnictw specjalistycznych i formularzy;
- 23) Zabezpieczenie prowadzenia badań zdawczo-odbiorczych nowo wprowadzanego sprzętu łączności i informatyki;
- 24) Popularyzacja osiągnięć oraz działalności Wojsk Inżynieryjnych i Wojsk Chemicznych Wojsk Lądowych.

Aktualnie *Centrum* funkcjonuje w następującej strukturze organizacyjnej: Komenda *Centrum*; Wydział Dydaktyczny; Trzy Ośrodki Szkolenia w tym jeden zamiejscowy (Ośrodek Szkolno-Treningowy Nurków Wojsk Lądowych w Orzyszu); Batalion Zabezpieczenia Szkolenia; Wydział Zabezpieczenia Logistycznego realizujący zadania zabezpieczenia logistycznego i medycznego *Centrum* na bazie 2. WOG; Zespół Rozminowania (wprowadzony do etatu z dniem 10.05.2010 r.).

Ponadto *Centrum* zabezpieczają: w zakresie działalności statutowej (Wydział Personalny), Sekcja Wychowawcza, Sekcja bhp, Sekcja Służby Zdrowia, Pion Ochrony Informacji Niejawnych: w zakresie realizacji zadań mobilizacyjnych (Sekcja Gotowości Bojowej i Mobilizacyjnej – wprowadzona do etatu z dniem 10.05.2010 r.); w zakresie działalności szkoleniowo-metodycznej: (Sekcja metodyki nauczania – wprowadzona do etatu z dniem 01.03.2012 r.).

Głównym zadaniem szkoleniowym *Centrum* w 2013 roku jest planowanie i realizowanie procesu kształcenia, szkolenia oraz doskonalenia zawodowego na potrzeby Wojsk Lądowych i innych Rodzajów Sił Zbrojnych.

Profesjonalne, *uzawodowione* WP, w założeniach powinno być oparte na wysoko wykwalifikowanych specjalistach. Biorąc pod uwagę postęp techniczny i technologiczny, również w WP zdecydowano się na szkolenie w zakresie wąskich specjalizacji.

System szkolenia w *Centrum* podzielony jest na dwa komponenty: szkolenie *zewnątrzne* i *wewnętrzne*.

Tematyka szkolenia zewnętrznego wynika z zadania głównego do szkolenia na dany rok i jest realizowana poprzez: kształcenie kandydatów na żołnierzy zawodowych na potrzeby SZ RP, szkolenie specjalistyczne żołnierzy w ramach systemu doskonalenia zawodowego, szkolenie wyrównawcze szeregowych zawodowych oraz szkolenie żołnierzy służby przygotowawczej do NSR.

Centrum realizuje szkolenia specjalistyczne w 24. specjalnościach wojsk inżynieryjnych oraz 11. specjalnościach wojsk chemicznych.

Tematyka szkolenia wewnętrznego wynika z zasadniczego przeznaczenia pododdziałów *Centrum* jak i zadań etatowych. W ramach tego realizowane jest następujące szkolenie:

- szkolenie pododdziałów *Centrum*;
- szkolenie uzupełniające kadry;
- szkolenie pracowników wojska.

***Centrum* w ramach głównego zadania szkoleniowego prowadzi szkolenie:**

- żołnierzy zawodowych na kursach doskonalących i specjalistycznych w ramach systemu doskonalenia zawodowego;
- specjalistyczne podchorążych WAT i WSOWL;
- specjalistyczne kandydatów na podoficerów;
- wyrównawcze szeregowych zawodowych;
- żołnierzy służby przygotowawczej do NSR;
- kursowe specjalistyczne, a w tym żołnierzy rezerwy zgodnie z przydziałami na stanowiska służbowe w jednostce wojskowej.

Przygotowuje: specjalistycznie szeregowych zawodowych do służby w jednostkach wojskowych.

W wyniku realizacji różnego rodzaju kursów, szkoleń i ćwiczeń w *Centrum* przeszkolono:

- w 2010 roku: 1203. żołnierzy na 56. kursach¹;
- w 2011 roku: 4690. żołnierzy na 141. kursach²;
- w 2012 roku: 4356. żołnierzy (w tym m.in.: 1939. żołnierzy na 99. kursach doskonalących, kwalifikacyjnych oraz szkoleniach specjalistycznych w ramach systemu doskonalenia zawodowego; 272. podchorążych WAT, WSO i SO w ramach 20. szkoleń specjalistycznych; 120. kandydatów na podoficerów

¹ *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych w 2010 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2010.

² *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych w 2011 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2011.

zawodowych w ramach jednego szkolenia ogólnego; 254. żołnierzy w ramach pięciu szkoleń wyrównawczych szeregowych zawodowych; 636. żołnierzy służby przygotowawczej do NSR w ramach trzech turnusów szkoleniowych; 97. żołnierzy NSR dla potrzeb własnych i innych jednostek wojskowych, w ramach czterech rotacyjnych ćwiczeń wojskowych; 30. podoficerów rezerwy w ramach 2 szkoleń specjalistycznych)³.

W *Centrum* najmłodszą komórką szkoleniową jest **Zespół Rozminowania** powołany decyzją Ministra Obrony Narodowej⁴. Zespół składa się z trzech sekcji: Sekcji Szkoleniowej, Sekcji Analiz, Sekcji Archiwizacji.

Zadania Zespołu Rozminowania (ZR), to między innymi szkolenie:

- 1) Krajowych patroli rozminowania;
- 2) Grup rozminowania komend polygonów;
- 3) Operatorów georadarów i urządzeń zrobotyzowanych.

Jednak największy wysiłek skupia się na: szkoleniu patroli rozminowania, które są szkolone w ramach przygotowywania się kolejnych zmian do wyjazdu (np. do Afganistanu, Bośni czy też Mali); szkolenia z zakresu przeciwdziałania improwizowanym urządzeniom wybuchowym C-IED (*Counter Improvised Explosive Devices*). Szkoleniem objęci są dowódcy sekcji, plutonów, kompanii kolejnych zmian PKW. Szkolenia zawierają również tematykę analizy dokumentów i rozpracowywania organizacji, siatek terrorystycznych, które to zadanie spoczywa na elementach sztabów batalionów i brygad. Zaangażowanie **Zespołu** zostało dostrzeżone w NATO, co od 2010 roku zaowocowało pod auspicjami DWład i przy współpracy z JW organizacją międzynarodowych kursów C-IED T3 (*Train The Trainers* – kursy instruktorskie). W kursach T3 uczestniczą wytypowani żołnierze ze wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych RP (w tym z pododdziałów logistycznych). Przyszli instruktorzy w trakcie zajęć teoretycznych zapoznawani są z aktualną sytuacją w rejonach konfliktów zbrojnych, procedurami przeciwdziałania IED, metodyką szkolenia stosowaną w NATO. Natomiast w ramach zajęć praktycznych realizują ww. procedury, jak i również mają możliwość samodzielnego budowania komponentów składowych używanych do budowy IED, które jako pomoce dydaktyczne zabierają do jednostek. Na dzień dzisiejszy wyszkolono na tych kursach około 200. instruktorów, którzy w macierzystych JW. powinni być wykorzystywani do szkoleń z zakresu C-IED. Oczywiście mając na uwadze to, że TTP (Tactics, Techniques,

³ *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych w 2012 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2012.

⁴ Decyzja Nr Pf – 26/Org./ P1 Ministra Obrony Narodowej z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia do realizacji „Planu zamierzeń organizacyjnych i dyslokacyjnych Sił Zbrojnych RP na 2010 rok oraz głównych kierunków zmian organizacyjnych na 2011 rok”.

and Procedures) czyli taktyka, technika, procedury stosowane przez przeciwnika zmieniają się dopasowując do procedur wojsk koalicyjnych, a nie wszyscy wyszkoleni instruktorzy posiadają dostęp do tych informacji organizowane są trzy dniowe kursy, mające na celu uaktualnienie wiedzy z TTP.

W związku z wytycznymi DWŁąd i dużymi potrzebami NATO w zakresie szkolenia z zakresu śledztwa powybuchowego, czyli zbierania i analizowania dowodów na poziomie „0” po ataku z użyciem IED (Improvised Explosive Devices), podczas każdego realizowanego w ZR kursie poruszana jest ww. tematyka. Nadto na kursach patroli rozminowania saperzy realizują praktyczne przedsięwzięcia, związane ze zbieraniem dowodów oraz opracowywaniem na ich podstawie raportów na poziomie „0”, a nawet w zależności od wiedzy i stopnia doświadczenia kursantów na poziomie „1”.

Ze względu na duże zagrożenia jakie niosą ze sobą IED's (80-90% spośród żołnierzy poległych w Afganistanie to ofiary poniesione w wyniku użycia przez przeciwnika Improvizowanych Urządzeń Wybuchowych), w 1. Pułku Saperów (1. psap) powstała kompania EOD (Explosive Ordnance Disposal) z wymogiem osiągnięcia zdolności zespołów, grup rozminowania EOD w zakresie rozpoznani i neutralizacji IED.

Od 2013 roku Zespół Rozminowania wprowadził trzy nowe kursy:

- 1) ***Kurs doskonalący w zakresie rozpoznania przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych w różnym otoczeniu (EOR – EXPLOSIVE ORDNANCE RECOGNIZ);***

Głównym celem szkolenia żołnierzy z ww. zakresu jest doskonalenie i podwyższanie kwalifikacji saperów pododdziałów rozpoznania i rozminowania do poziomu zapewniającego właściwe wykonywanie zadań i obowiązków na przewidywanych stanowiskach służbowych.

Właściwa realizacja treści programowych, powinna między innymi zapewnić uczestnikom kursu opanowanie wiedzy z zakresu: umiejętności specjalistycznych niezbędnych do realizacji zadań realizowanych przez pododdziały rozpoznania i rozminowania; budowy, przeznaczenia i zasad użycia sprzętu będącego na ich wyposażeniu; organizacji, przeznaczenia i zadań pododdziałów własnych oraz sojusznicznych przeznaczonych do rozpoznania przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych (EOR) oraz pododdziałów przeznaczonych do usuwania przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych (EOD); charakterystycznych cechy terenu, które demaskują obecność niewybuchu na powierzchni gruntu lub w gruncie, (otwory wlotowe, zniszczenia w konstrukcji obiektu, zmiany na powierzchni gruntu, uszkodzone elementy niewybuchu itp.); sposobów oznakowania miejsca znalezienia niewybuchu, niewybuchu lub innego przedmiotu niebezpiecznego i zasad ogradzania terenu

przyległego (niebezpiecznego); określania rozmiarów stref bezpieczeństwa dla poszczególnych typów amunicji i innych przedmiotów wybuchowych, niszczonej metodą wybuchową; procedur składania meldunków z rozpoznania przedmiotów wybuchowych (EOR) oraz meldunków z usunięcia przedmiotów wybuchowych (amunicji wybuchowej EOD); zasad określania kategorii zagrożeń od przedmiotów wybuchowych; zasad opisywania nieznanymi niewypałów i niewybuchów (UXO);

2) ***Kurs doskonalący w zakresie rozminowania przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych w różnym otoczeniu (CMD-EOD – CONVENTIONAL MUNITIONS DISPOSAL EXPLOSIVE ORDNANCE DISPOSAL)***;

Program niniejszego kursu zawiera taki zasób treści tematycznych, aby każdy żołnierz biorący w nim udział powinien między innymi opanować: zasady bezpieczeństwa obowiązujące przy usuwaniu przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych; zasady określania kategorii zagrożeń od przedmiotów wybuchowych; budowę, przeznaczenie i zasady użycia sprzętu będącego na ich wyposażeniu; taktykę, technikę i procedury usuwania amunicji wybuchowej oraz innych przedmiotów niebezpiecznych; rozmiary stref bezpieczeństwa dla poszczególnych typów amunicji oraz innych przedmiotów wybuchowych, niszczonej metodą wybuchową; zasady powiadamiania ludności o niebezpieczeństwie grożącym od przedmiotów wybuchowych; zasady prowadzenia rozpoznania improwizowanych urządzeń wybuchowych; najnowsze rozwiązania techniczne publikowane we własnej i sojuszniczej literaturze dotyczące prowadzenia rozpoznania amunicji wybuchowej i innych przedmiotów wybuchowych; procedurę przeprowadzenia wywiadu ze świadkiem zdarzenia, stosując efektywne techniki zadawania pytań; strefy bezpieczeństwa, ewakuacji osób i zastosowania wybranych technik neutralizacji w przypadku wykrycia improwizowanych urządzeń wybuchowych, broni chemicznej lub biologicznej.

3) ***Kurs doskonalący żołnierzy pododdziałów rozminowania (IEDD – IMPROVISED EXPLOSIVE DEVICE DISPOSAL)***

Żołnierze wchodzący w skład zespołu usuwania improwizowanych urządzeń wybuchowych po kursie, powinni umieć: doradzać osobom organizującym usuwanie improwizowanych urządzeń wybuchowych w zakresie specjalistyczno-technicznym przy określaniu strefy niebezpiecznej I zasięgu ewakuacji osób oraz środków materiałowych; obsługiwać oraz utrzymywać w sprawności znajdujące się na wyposażeniu oprzyrządowanie do usuwania i diagnozowania improwizowanych urządzeń wybuchowych; obsługiwać i utrzymywać w sprawności posiadane na wyposażeniu urządzenia radiograficzne oraz obrabiać i odczytywać radiogramy; obsługiwać i utrzymywać w sprawności posiadane

na wyposażeniu zdalnie sterowane pojazdy (roboty) oraz ich oprzyrządowanie; porównywać i oceniać wszystkie dostępne informacje o improwizowanym urządzeniu wybuchowym, niezbędne do oceny kategorii zagrożenia i określenia zasad bezpieczeństwa; obsługiwać manipulatory do zdalnej neutralizacji lub uzyskania dostępu do improwizowanego urządzenia wybuchowego; właściwie interpretować wiadomości dot. improwizowanych urządzeń wybuchowych.

Na nowych kursach, realizowanych według nowych programów szkoleniem będą objęci żołnierze przewidziani (wyselekcjonowani) do pełnienia służby w pododdziałach rozminowania zespołów EOD.

Realizacja tematycznych treści programu, jest podstawowym ogniwem przygotowania obejmującym szkolenie specjalistyczne w Centrum w zakresie realizacji zadań przez pododdziały rozminowania.

W trakcie szkoleń będzie wykorzystywany sprzęt, w który aktualnie są wyposażone pododdziały EOD: kombinezony EOD 8, EOD 9, SR 5; zestawy hakowolinowe; zestawy PIRO; urządzenia zrobotyzowane, itp. A także sprzęt dodatkowy pomocny w ocenie szkolonych: kamery zamontowane w rozpoznawanych przez kursantów obiektach; kamery przenośne, montowane na hełmach, które w realnym czasie w trakcie wykonywania zadań przez kursantów pozwalają instruktorom na monitorach w oddzielnym pomieszczeniu oceniać ich działanie.

Dodatkowymi zadaniami Zespołu Rozminowania są szkolenia jednodniowe lub trzydniowe, stacjonarne oraz wyjazdowe jednostek wojskowych lub wystawianych przez nie komponentów do SON czy też PKW w ramach misji z zakresu C-IED.

W 2012 roku były to między innymi dodatkowe szkolenia żołnierzy:

- Narodowego Elementu Wsparcia Logistycznego XII zmiany PKW Afganistan – **C-IED** – 54 żołnierzy;
- 1 Wojskowego Szpitala Polowego (Bydgoszcz) – **C-IED** – 16 żołnierzy;
- 12 DZ, 7BOW (Ustka) – **C-IED** – 29 żołnierzy;
- Zespołu szkolenia artylerii XII zmiany PKW Afganistan – **C-IED** – 17 żołnierzy;
- ŻW Mińsk Mazowiecki GB UE i SON – 51 żołnierzy;
- Zadaniowej Grupy Specjalnej JW. 3940 – **C-IED** – 29 żołnierzy⁵.

W latach 2010–2012 przeszkolono także 12 żołnierzy z 1. Brygady Logistycznej (BLog)⁶.

⁵ *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych w 2012 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2012.

⁶ *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych w 2010 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2010; *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych w 2011 roku*, w: Teczka Szefa Wydzia-

Natomiast w 2013 roku zrealizowano już dodatkowe szkolenia żołnierzy:

- 1. psap Brzeg – SON – 60 żołnierzy;
- JW 3744 Oleśnica – SON – 92 żołnierzy;
- ABW, SKW – 11 żołnierzy;
- SzOP Wrocław – **C-IED** – 28 żołnierzy;
- NSE 10 BLog Opole – **C-IED** – 20 żołnierzy;
- Komponent DWŁąd PKW MALI – 5 żołnierzy;
- MALI – 10 BLog – **C-IED** – 16 żołnierzy.

Zamiejscową komórką organizacyjną Centrum jest **Ośrodek Szkolno-Treningowy Nurków WLąd w Orzyszu**, którym kieruje Komendant Ośrodka. Komendant Ośrodka podlega bezpośrednio Komendantowi Centrum.

Do zadań Ośrodka Szkolno-Treningowego Nurków należy: prowadzenie działalności szkoleniowej mającej na celu doskonalenie posiadanych umiejętności specjalistycznych w zakresie wykonywania działań podwodnych wykorzystywanych w Wojskach Łądowych; udział w planowaniu przedsięwzięć szkoleniowych zapewniających właściwy przebieg procesu dydaktycznego Ośrodka; organizowanie i zabezpieczanie realizacji szkolenia zgodnie z programami szkolenia i wytycznymi przełożonych; realizowanie planów szkolenia opracowanych przez Wydział Dydaktyczny; realizacja zajęć sprawdzających i innych przedsięwzięć szkoleniowych z kadrami oraz organizowanie i prowadzenie zajęć instruktorsko metodycznych; wypracowanie metod i form doskonalenia umiejętności specjalistycznych szkolonych oraz ukierunkowywanie działalności kadry Ośrodka w tym zakresie; inicjowanie działań mających na celu wykształcenie nawyków samokształceniowych wśród szkolonych; realizacja przedsięwzięć zapewniających utrzymanie stałej gotowości bojowej.

Ośrodek Szkolenia Specjalistów, którym kieruje Komendant Ośrodka, jest komórką wewnętrzną Centrum podległą bezpośrednio Komendantowi Centrum.

Ośrodek Szkolenia Specjalistów prowadzi – szkolenie specjalistyczne: kandydatów na żołnierzy zawodowych, NSR i żołnierzy zawodowych z korpusu osobowego inżynierii wojskowej oraz obrony przed bronią masowego rażenia – w następujących strukturach:

- 1) kompania szkolna doskonalenia zawodowego;
- 2) kompania szkolna kandydatów na żołnierzy zawodowych;
- 3) kompania szkolna szkolenia rezerw;
- 4) kompania szkolna specjalistów (Nr 1 i Nr 2).

tu Dydaktycznego nr 4/2011; *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych w 2012 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2012.

Do zadań *Ośrodka Szkolenia Specjalistów* w zakresie działalności szkoleniowej należy: prowadzenie działalności szkoleniowej mającej na celu szkolenie specjalistyczne lub doskonalenie posiadanych umiejętności specjalistycznych w korpusie osobowym inżynierii wojskowej oraz OPBMR; udział w planowaniu przedsięwzięć szkoleniowych zapewniających właściwy przebieg procesu dydaktycznego Ośrodka; organizowanie i zabezpieczanie realizacji szkolenia zgodnie z programami szkolenia oraz wytycznymi przełożonych; realizowanie planów szkolenia opracowanych przez Wydział Dydaktyczny; realizacja zajęć sprawdzających i innych przedsięwzięć szkoleniowych z kadrami oraz organizowanie i prowadzenie zajęć instruktorsko metodycznych; wypracowanie metod i form doskonalenia umiejętności specjalistycznych szkolonych oraz ukierunkowywanie działalności kadry Ośrodka w tym zakresie; inicjowanie działań mających na celu wykształcenie nawyków samokształceniowych wśród szkolonych; realizacja przedsięwzięć zapewniających utrzymanie stałej gotowości bojowej.

Ośrodek Szkolenia Podstawowego, którym kieruje Komendant Ośrodka, jest komórką wewnętrzną *Centrum* podległą bezpośrednio Komendantowi *Centrum*.

Ośrodek Szkolenia Podstawowego prowadzi szkolenie podstawowe w ramach służby kandydackiej, przygotowujące do zawodowej służby wojskowej oraz gromadzenia rezerw osobowych.

Do zadań *Ośrodka Szkolenia Podstawowego* w zakresie działalności szkoleniowej należy: prowadzenie działalności szkoleniowej mającej na celu przygotowanie kandydatów do zawodowej służby wojskowej w zakresie szkolenia podstawowego; udział w planowaniu przedsięwzięć szkoleniowych zapewniających właściwy przebieg procesu dydaktycznego Ośrodka; organizowanie i zabezpieczanie realizacji szkolenia zgodnie z programami szkolenia oraz wytycznymi przełożonych; realizowanie planów szkolenia opracowanych przez Wydział Dydaktyczny; realizacja zajęć sprawdzających i innych przedsięwzięć szkoleniowych z kadrami oraz organizowanie i prowadzenie zajęć instruktorsko metodycznych; wypracowanie metod i form doskonalenia umiejętności specjalistycznych szkolonych oraz ukierunkowywanie działalności kadry Ośrodka w tym zakresie; inicjowanie działań mających na celu wykształcenie nawyków samokształceniowych wśród szkolonych; realizacja przedsięwzięć zapewniających utrzymanie stałej gotowości bojowej.

Szkolenie elewów służby przygotowawczej do Narodowych Sił Rezerwowych (NSR) realizowane przez *Ośrodek Szkolenia Podstawowego* i *Ośrodek Szkolenia Specjalistów* w latach 2010-2013. Wcielenia żołnierzy służby przygotowawczej do NSR w *Centrum* przeprowadzono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej⁷.

⁷ Wcielenia przeprowadzono na podstawie Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 września 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 170, poz. 1144).

Tabela 1. Terminy powołania służby kandydackiej do NSR⁸

Data wcielenia	Ilość wcielonych kandydatów	Płeć	
		mężczyźni	kobiety
04.10.2010 r.	289	282	7
07.03.2011 r.	194	162	32
17.05.2011 r.	96	91	5
29.06.2011 r.	174	159	15
30.09.2011 r.	189	167	22
16.01.2012 r.	191	176	15
07.06.2012 r.	192	163	29
03.09.2012 r.	291	242	49
07.01.2013 r.	296	231	65
Razem	1912	1673	239

Szkolenie żołnierzy służby przygotowawczej do NSR w *Centrum* realizowane jest zgodnie z przyjętym modelem szkolenia i obejmuje:

- a) Szkolenie podstawowe (czas trwania 3 miesiące) – realizowane jest na podstawie *Programu szkolenia podstawowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej* jednolitego dla całych Sił Zbrojnych. Szkolenie to realizowane jest w *Ośrodku Szkolenia Podstawowego*. W jego skład wchodzi dwie kompanie (nr 1, nr 2) szkolenia podstawowego. Kompanie posiadają strukturę umożliwiającą szkolenie w nich po 95. elewów. Szkolenie to zakończone jest egzaminem;
- b) Szkolenie specjalistyczne (czas trwania do 1 miesiąca) – realizowane jest na podstawie „Programów szkolenia specjalistycznego żołnierzy służby przygotowawczej” w zależności od posiadanej specjalności wojskowej.

Ośrodek Szkolenia Specjalistycznego realizuje szkolenie specjalistyczne elewów w oparciu o dwie kompanie szkolenia specjalistów nr 1 i 2. Kompanie posiadają strukturę umożliwiającą szkolenie w nich odpowiednio po 200. i 100. elewów. Ponadto większość zajęć podczas szkolenia specjalistycznego jest przygotowywana i prowadzona przez wykładowców i instruktorów Wydziału Dydaktycznego. Szko-

⁸ *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych w 2010 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2010; *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych w 2011 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2011; *Sprawozdanie z działalności Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych w 2012 roku*, w: Teczka Szefa Wydziału Dydaktycznego nr 4/2012.

lenie to kończy się egzaminem który otwiera drogę do dalszego pełnienia służby w ramach NSR.

Podczas realizacji procesu szkolenia podstawowego oraz specjalistycznego elewów szczególną rolę odgrywa odpowiednio wyposażona baza szkoleniowa. Na dzień dzisiejszy *Centrum* posiada do zabezpieczenia szkolenia teoretycznego wszechstronnie wyposażoną bazę gabinetowo – metodyczną, która znajduje się w budynku nr 91. W jej skład wchodzi: 1 sala audytoryjna; 34 sale wykładowe; 1 laboratorium. Sale wykładowe wyposażone są w schematy, przekroje oraz różnego rodzaju pomoce szkoleniowe wspomagające proces szkolenia. Łączna pojemność bazy gabinetowej może pomieścić około 1447 żołnierzy.

W celu właściwego zabezpieczenia zajęć praktycznych podczas szkolenia podstawowego oraz specjalistycznego elewów dokonano analizy możliwości szkoleniowych i podjęto działania w celu zapewnienia odpowiedniego przygotowania oraz wyposażenia przykoszarowych placów ćwiczeń takich jak:

- 1) Plac ćwiczeń taktycznych;
- 2) Ośrodek szkolenia z OPBMAR;
- 3) Plac szkolenia zapór inżynierskich;
- 4) Plac szkolenia z minierstwa;
- 5) Plac szkolenia z fortyfikacji
- 6) Plac szkolenia specjalistycznego – koparek;
- 7) Plac szkolenia drogowo – mostowego;
- 8) Plac szkolenia specjalistycznego – spycharek.

Szczególnie ważną rolę w procesie szkolenia elewów odgrywa szkolenie ogniowe. Aby zapewnić odpowiedni poziom szkolenia przygotowano strzelnicę garnizonową typu A i B znajdującą się przy ulicy Czajkowskiego która posiada:

- Strzelnicę karabinową o osi 300 m – 7 stanowisk strzeleckich;
- Strzelnicę karabinową o osi 200 m – 7 stanowisk strzeleckich;
- Strzelnicę pistoletową – 8 stanowisk strzeleckich do strzelania nr 1;
- Strzelnicę pistoletową – oś do strzelań dynamicznych;
- Strzelnicę pistoletową sportową – 12 stanowisk;
- Pawilon strzelecki dla broni małokalibrowej (kbks) – 20 stanowisk;
- Pawilon strzelecki dla broni pneumatycznej – 12 stanowisk.

Możliwości szkoleniowe strzelnicy to do 120 szkolonych. Na tej strzelnicy można realizować strzelania przewidziane w programie strzelań z broni strzeleckiej.

Centrum posiada również bogatą bazę sportową w skład której wchodzi:

- hala sportowa w której znajdują się: sala gimnastyczna, sala judo, sala do tenisa stołowego, sala wykładowa, siłownia, sauna oraz cztery szatnie;

- stadion lekkoatletyczny w którym znajduje się płyta boiska trawiasta, bieżnia, rzutnia do kuli, rzutnia do oszczepu, rzutnia do dysku, skocznia w dal oraz trybuna widokowe;
- 2 korty tenisowe;
- boisko gier zespołowych;
- Ośrodek Szkolenia Fizycznego (OSF).

Zabezpieczenie czasu wolnego w *Centrum* realizowane jest w oparciu o Klub Żołnierski i Bibliotekę.

W Klubie Żołnierskim znajduje się: sala telewizyjna, sala gier, sala muzyczno-plastyczna, kafejka internetowa.

Klub Żołnierski organizuje również w miarę posiadanych środków różnego rodzaju wystawy, konkursy oraz wycieczki.

Żołnierze w ramach czasu wolnego mają również możliwość korzystania z Biblioteki (fachowej oraz beletrystycznej), która jest jedną z największych bibliotek jednostek szkolnictwa wojskowego, posiadającą około 140 tysięcy woluminów (40 tysięcy wojskowych, 68 tysięcy popularno-naukowych oraz 28 tysięcy beletrystycznych).

Szkolenie specjalistyczne i doskonalące z Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia realizowane jest we Wrocławskim Centrum w Cyklu OPBMR.

Cykl OPBMR jest jednym z pięciu cykli przedmiotowych, które wchodziły w skład Wydziału Dydaktycznego. Przygotowany jest do specjalistycznych oraz doskonalących szkoleń żołnierzy zawodowych, realizowanych podczas kursów specjalistycznych oraz kwalifikacyjnych na kolejny stopień wojskowy.

Wykaz kursów specjalistycznych realizowanych przez Cykl OPBMR:

- Specjalistów wojskowego ratownictwa chemicznego – poziom I;
- Specjalistów likwidacji skażeń wojsk chemicznych;
- Specjalistów rozpoznania skażeń wojsk chemicznych;
- Podoficerów – specjalistów laboratorium chemicznego i radiometrycznego;
- Instruktorów (st. instruktorów) OPBMR batalionów (równorzędnych);
- Dowódców zespołów OPBMR kompanii (równorzędnej);
- Obsługa sprzętu rozpoznania skażeń;
- Obsługa sprzętu i urządzeń do likwidacji skażeń;
- Specjalistów analizy skażeń;
- Eksploatacja Namiotowego Systemu Ochrony Zbiorowej (NSOZ-1).

W *Centrum* szkolą się też podchorążowie Wojskowej Akademii Technicznej (WAT) oraz podchorążych Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych (WSOWL). Podchorążowie WAT, którzy wybrali w toku studiów specjalizację: *ochrona przed skażeniami*, mają zaplanowane cztery okresy szkolenia. Natomiast podchorążo-

wie WSOWL zdobywają wiedzę specjalistyczną w pięciu okresach szkoleniowych. Umiejętności nabyte w **Centrum** są niezbędne dla przyszłego dowódcy plutonu, odpowiedzialnego za wyszkolenie pododdziału, który wyposażony jest w nowoczesny sprzęt.

Jednym z ważnych działań Cyklu OPBMR jest szkolenie kursantów przygotowujących się do udziału w misjach pokojowych i stabilizacyjnych.

Wysoki poziom szkolenia i realizacje postawionych zadań Cykl realizuje dzięki wysoko wykwalifikowanej kadry. Kadra dydaktyczna i instruktorska nabywała doświadczenie zawodowe w jednostkach bojowych, szkoleniach poligonowych oraz na misjach pokojowych i stabilizacyjnych. Zdobyte doświadczenie procentuje jakością zajęć. Zaangażowanie kadry jest zauważone oraz cenione przede wszystkim przez kursantów, ale także przez przełożonych.

Centrum jest w posiadaniu nowoczesnego sprzętu, co daje gwarancję, że po zakończeniu szkolenia kursanci nabywają wysokie umiejętności obsługi sprzętu najnowszej generacji. Dobrym przykładem takiego właśnie sprzętu jest monitor skażeń chemicznych AP2C oraz monitor skażeń chemicznych i TSP AP4C.

Nowoczesny sprzęt wykorzystywany jest podczas szkolenia realizowanego przez Cykl. Ponieważ wszystkie wysiłki kadry dydaktycznej skierowane są na podwyższanie poziomu szkoleń, a postęp technologiczny w zakresie sprzętu wojskowego jest bardzo szybki wciąż staramy się o nowe jednostki sprzętowe. Jest to tym ważniejsze o ile armia polska na poważnie myśli o profesjonalizacji.

Szkolenie praktyczne wojskowych „Chemików” z przedmiotów *Taktyka Wojsk Chemicznych*, *Sprzęt Wojsk Chemicznych* i *Obrona Przed Bronią Masowego Rażenia* odbywa się na przykoszarowym placu ćwiczeń. Szkoleni mogą tam wykonać ćwiczenia z wykrywania skażeń chemicznych wykorzystując imitatory skażeń, oraz wykrywania i pomiaru skażeń promieniotwórczych, wykorzystując zestaw zamkniętych źródeł promieniowania jonizującego RABS. Dodatkowym atutem placu jest obecność naturalnych zbiorników wodnych. Tworzy to komfortowe warunki do praktycznej realizacji tematów związanych z likwidacją skażeń. Plac dodatkowo wyposażony jest w tor napalmowy, co zapewnia możliwość realizacji tematu „Ochrona przed środkami zapalającymi, pokonywanie przeszkód na torze napalmowym”.

Centrum może również pochwalić się dobrze wyposażonym laboratorium chemicznym i radiometrycznym. W laboratoriach tych odbywają się zajęcia praktyczne z przedmiotów *Analiza Instrumentalna*, *Środki Chemiczne*, *Biologiczne*, *Radiologiczne* i *Nuklearne*, a także z wybranych tematów przedmiotu *Sprzęt Wojsk Chemicznych*. Zajęcia w laboratoriach pozwalają słuchaczom na praktyczne wykonanie ćwiczeń z wykrywania i identyfikacji substancji niebezpiecznych, oraz posługiwanie się nowoczesnymi przyrządami dozymetrycznymi i radiometrycznymi.

Zabezpieczenie procesu szkolenia

W *Centrum* odbywa się głównie szkolenie praktyczne. Za zabezpieczenie specjalistycznego sprzętu wojsk inżynieryjnych i chemicznych podczas prowadzenia zajęć odpowiada batalion zabezpieczenia szkolenia, składający się z czterech kompanii: kompania desantowo-przeprowowa; kompania drogowo-mostowa; kompania maszyn inżynieryjnych; kompania chemiczna. Batalion Zabezpieczenia, którym dowodzi dowódca batalionu, jest komórką wewnętrzną *Centrum* podległą bezpośrednio Komendantowi *Centrum*. Batalion ten realizuje zadania związane z zabezpieczeniem działalności dydaktycznej *Centrum* oraz z utrzymaniem właściwego poziomu wyszkolenia swojego stanu osobowego. W zakresie specjalistycznym Batalion Zabezpieczenia wykonuje zadania związane z zabezpieczeniem sprzętowym oraz materiałowym procesu dydaktycznego prowadzonego w *Centrum*, dotyczącego realizacji szkolenia z zakresu wsparcia inżynieryjnego i obrony przed bronią masowego rażenia.

Miejsce centrum szkolenia w krajowym systemie kwalifikacji (charakterystyka prowadzonych kursów i nadawanych uprawnień)

Cykl Techniczny posiada upoważnienie do realizacji szkolenia na *uprawnienia operatora maszyn roboczych*, nadane przez Centrum Koordynacji Szkolenia Operatorów Maszyn Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego (mocą Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2011 r., w sprawie bhp podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych)⁹. Nadane upoważnienia dotyczą następujących specjalności: koparki jednoznaczyniowe kl. III; ładowarki jednoznaczyniowe kl. III; koparko-ładowarki kl. III; spycharki kl. III; równiarki kl. III; elektrownie polowe kl. III; sprężarki przetożne kl. III; narzędzia udarowe ręczne.

Cykl Techniczny realizuje szkolenia kursowe w zakresie: obsługi sprężarek WD-53; obsługi elektrowni polowych; obsługi urządzeń i pojazdów do rozminowania „BOŻENA”; naprawy sprzętu inżynieryjnego; naprawy uniwersalnych elektrycznych źródeł zasilania, które kończą się egzaminem przed *Wojskową Energetyczną Komisją Kwalifikacyjną*. Nadaje ona stosowne kwalifikacje, wymagane przez *Wojskową Inspekcję Gospodarki Energetycznej* odpowiednio w zakresie:

- Grupa 2, pkt. 11, ppkt 3 Mobilne zespoły sprężarkowe o mocy powyżej 6 kW wraz z instalacjami sprężonego powietrza;

⁹ Dz. U. Nr 118, poz. 1263, § 23.

- Grupa 1, pkt. 11, ppkt. 1b Urządzenia stanowiące źródła zasilania mobilnych urządzeń i sprzętu wojskowego;
- Grupa 1, pkt. 11, ppkt. 2 Elektrownie oświetleniowe i zestawy oświetleniowe o mocy od 4 kW;
- Grupa 1, pkt. 11, ppkt. 3 Urządzenia i instalacje elektroenergetyczne mobilnych UiSW.

Kwalifikacje te są zgodne z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci¹⁰ oraz załącznikiem nr 4 do zarządzenia Ministra Obrony Narodowej nr 3/MON z dnia 11 stycznia 2011 r. w sprawie gospodarki energetycznej w resorcie obrony narodowej¹¹.

¹⁰ Dz. U. Nr 89, poz. 828 z późniejszymi zmianami.

¹¹ Dz. Urz. MON Nr 1, poz. 3.